

2.7.1.3b Het belang van de burger of van collectiviteiten

Voor de individuele burger of collectiviteiten is het de kunst om de eigen opvatting over het algemeen belang te laten aanvaarden door de andere leden van de volksgemeenschap. Het aangewezen middel daartoe is het verkrijgen van aandacht van politici.⁴³⁸ Aandacht waar burgers recht op hebben, want zij hebben immers hun eigen soevereiniteit en belang overgedragen aan de politiek, in de verwachting dat die hun belang dient.⁴³⁹ Burgers zijn succesvol als zij politici ertoe kunnen bewegen om van hun eigen belang het algemeen belang te maken.^{440 441} Met de aandacht van politici zijn zij gediend, omdat politici deel uitmaken van de wetgevende macht en politici dus via de wetgeving de belangen van burgers kunnen dienen.⁴⁴²

2.7.1.3c De wetgeving als politiek compromis

Het politieke compromis omtrent alle opvattingen over het algemeen belang is terug te vinden in de wetgeving, waarmee het sociaal-economisch beleid moet worden uitgevoerd. Dat impliceert dat de nadruk komt te liggen op de politieke aspecten van wetgeving en niet op de aspecten die tot een begrijpelijke wetgeving moeten leiden.⁴⁴³ Zo kan de vage, gecompliceerde wetgeving ontstaan. De vage formuleringen lenen zich uitstekend voor het sluiten van politieke compromissen. Een voorbeeld vormt de Rijksbegroting (artikel 105 Grondwet).⁴⁴⁴ Via de Rijksbegroting worden de diensten en de bescherming van de overheid verdeeld over de burgers. Deze begroting betreft derhalve de "opbrengst" van het overheidsbeleid.

⁴³⁸ J.A.J. de Vries[11, blz. 52, 55].

⁴³⁹ P. Gerbenzon, N.E. Algra[62, blz. 156 t/m 159].

⁴⁴⁰ F.H. van der Burg e.a.[64, blz. 105]. Deze opvatting, dat de overheid zijn eigen belang kan hebben, staat lijnrecht tegenover de opvatting dat de overheid geen "eigen" belang heeft. Van de overheid wordt immers verwacht dat deze slechts het algemeen belang nastreeft.

⁴⁴¹ J.A.J. de Vries[11, blz. 52, 53].

⁴⁴² N.E. Algra, K. van Duyvendijk[52]: "juist omdat rechtsregels een middel zijn tot het verdelen van rechten en plichten, van bevoegdheden om over publieke zaken te beslissen, van gelijk en ongelijk, vormen zij het object van voortdurende strijd tussen verschillende maatschappelijke groeperingen. Het recht kan de promotie van uiteenlopende belangen dienen en het instrument zijn voor de realisering van verschillende politieke doeleinden. Zo heeft het proces van rechtsvorming een politiek karakter." (blz. 227)

⁴⁴³ L.G.M. Stevens[65]: "Inbouw van sturingsfaciliteiten in de belastingwetgeving heeft tot gevolg dat allerlei belangengroeperingen het wetgevingsproces inzake belastingen in hun voordeel zullen trachten te beïnvloeden. Nu is dit op zichzelf geen kwalijke situatie. In het politieke krachtenveld zullen nu eenmaal de beslissingen omtrent de maatschappelijke doeleinden in concurrentie met elkaar moeten worden geformuleerd. Het bezwaar is meer gelegen in het machtsdenken dat aan het politieke bedrijf ten grondslag ligt en daardoor ook het wetgevend proces gaat beheersen in plaats van het rechtsdenken dat tot leidraad zou moeten dienen." (blz. 95)

⁴⁴⁴ P.J.A. Adriani, J. van Hoorn[1]: "Is de begrotingswet te beschouwen als een stuk wetgeving of is deze een daad van bestuur? De schrijvers over het staatsrecht verschillen daaromtrent van mening"; "Zo beschouwd is de begrotingswet wel een wet in formele zin, doch als wetgeving kan die niet worden beschouwd; ze is bestuursdaad in wetsvorm." (blz. 64)